

handlinger, og der er historiske oversigter og problemudredninger af værdi; men desværre er fremstillingen på sine steder ensidig og selvmodsigende, ligesom man med de mange gentagelser og varierede udtalelser under forskellige opstillede forudsætninger har vanskeligt ved at finde faste holdepunkter.

Under hensyn til, hvad man fra anden side måtte mene om disse afhandlinger, mener komiteen, at det er afgørende, at betænkningen — bortset fra komiteens repræsentants generelt afstandstagende særbetænkning, som man kun har ofret petit-sats på — ikke på noget punkt giver udtryk for de divergerende synspunkter, der er fremsat under kommissionens drøftelser såvel vedrørende de opstillede mål som de foreslåede midler, og at der ikke på grund af den altfor hastige behandling i de sidste møder er blevet givet tid og lejlighed til at få disse synspunkter frem.

Derved savner betænkningen ganske — i modsætning til den i kapitel VI givne redegørelse for administrationens smidiggørelse m. v. — et afsnit vedrørende erhvervsrepræsentanternes stilling til importregulerings-problemerne til vejledning for lovgivningsmagt og offentlighed.

Kommissionen havde som opgave at undersøge muligheder for og veje og midler til afvikling af importrestriktionerne, men i de nævnte afhandlinger opstilles samtidig visse mål for den økonomiske politik. Udfra disse mål bedømmer og efterhånden mere eller mindre forkaster man de forskellige afviklingsmidler, skønt kommissionens opgave kun måtte være at belyse de forskellige muligheder for afvikling — særlig importrestriktionernes — og virkningen af de forskellige midler og veje; derefter måtte det blive lovgivningsmagtens sag at vurdere midlerne og deres virkninger i forhold til de mål, lovgivningsmagten vil sætte for den økonomiske politik.

Som det første mål for den økonomiske politik her i landet sætter kapitel V opnåelse af en høj og stigende nationalindkomst, som forudsætter størst mulig produktiv aktivitet og dette atter en høj og stabil beskæftigelse.

Når hovedvægten lægges på det ikke blot ønskelige, men også det nødvendige i at sikre en stærk aktivitet og høj beskæftigelse samtidig med, at en inflationsagtig udvikling undgås, har behandlingen af emnet allerede fået en slagside, som siden går igennem resten af behandlingen.

Man vil fra alle sider være enig om, at et af den økonomiske politiks vigtigste mål må være at tilstræbe en stigende nationalindkomst med størst mulig beskæftigelse, og at man under de givne forhold må sætte alle formålstjenlige og rimelige kræfter ind på at undgå arbejdsløshed. Men betænkningens afhandlinger erkender ikke tilstrækkeligt eller tager ikke konsekvensen af, at Danmarks vanskeligheder med at genskabe ligevægt med hensyn til betalingerne i overordentlig grad hænger sammen med vore for store produktionsomkostninger, og at man ikke kan sikre en varig høj beskæftigelse på et indkomstniveau, der er betinget af udelukkelse af konkurrence udefra ved hjælp af importregulering — rent bortset fra importbegrænsningens andre for vore udenrigske omsætning skadelige virkninger. Den nyere og nyeste tids økonomiske foreteelser, som betænkningen vier megen opmærksomhed, synes dog ellers at vise, at et enkelt land ikke kan anlægge sine fremtidsplaner på forudsætninger, som udelukker den økonomiske udvikling i andre lande.

Hvad de forskellige midler til opnåelse af ligevægt på betalingsbalancen og de øvrige opstillede mål angår, behandler betænkningen først den indenlandske rente- og finanspolitik (kreditudvidelse, kreditstramning, rentebevægelse, skatter m. v.). Disse midler mener man dog må begrænses til afbalancering af de forstyrrelser i betalingsligevægten, der måtte komme indefra. Man kan fremme beskæftigelsen ved kreditudvidelse, rentesækning m. v. navnlig på byggeaktivitetens område, og man kan tilsvarende hemme aktiviteten ved kreditstramning, men på grund af de opstillede mål hævdes det, at kreditstramning ikke må anvendes så langt, at den fremkalder arbejdsløshed.

De midler, som kan tages i brug, hvor betalingsbalance-forstyrrelserne kommer udefra, d. v. s. f. eks. ved mindskede eksportindtægter, er udenlandske lån, told m. v., valutakursændringer og direkte importregulering. Lån, hævdes det, må kun anvendes, når uligevægten på balancen er midlertidig, og iøvrigt er denne udvej ude af diskussion i øjeblikket. Told kan meget vel nedbringe importen, men dels vil de internationale bestræbelser for toldnedsættelser gøre det vanskeligt at anvende told-